

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.08.1987, sp. zn. 4 Cz 43/87, ECLI:CZ:NS:1987:4.CZ.43.1987.1

Číslo: 4/1989

Právní věta: Jiná povinnost ve smyslu ustavení zákona o notářských poplatcích, upravujícího základ poplatku z darování, může vzniknout obdarovanému účastníku darovací smlouvy i z přistoupení k dluhu, vyjádřeného v jeho již dříve učiněném prohlášení o tomto závazku. Hodnotu tohoto závazku, danou poměrem získávaného plnění k výši dluhu ke dni přistoupení k dluhu, je třeba odečíst při výpočtu základu notářského poplatku z darování.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.08.1987

Spisová značka: 4 Cz 43/87

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Poplatky notářské

Předpisy: 146/1984 Sb. § 18

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Státní notářství Brno-město svým rozhodnutím registrovalo darovací smlouvu uzavřenou dárce B. S. a obdarovanou L. N., podle níž dárce (za souhlasu spoluvlastníků B. S. a L. S.) daroval obdarované, která je jeho sestrou, jednu šestinu domu čp. 461 v P. na pozemku parc. č. 738/2; v důsledku toho přešlo na nabyvatelku i právo osobního užívání pozemku par. č. 738/2 a parc. č. 738/1 v P. Převod byl uskutečněn za souhlasu věřitele (České státní pojišťovny), neboť nemovitost je zatížena omezením převodu na základě smlouvy registrované týmž státním notářstvím (sp. zn. R III 328/75), a to v souvislosti s poskytnutím půjčky ve výši 200 000,- Kčs.

Dalším rozhodnutím vyměřilo státní notářství obdarované notářský poplatek z darování ve výši 11 286,- Kčs. Vycházelo ze základu odpovídajícího jedné šestině hodnoty převáděné nemovitosti včetně práva osobního užívání pozemku, tedy z částky 59 320,- Kčs.

K odvolání poplatníka bylo toto rozhodnutí potvrzeno usnesením krajského soudu v Brně.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že rozhodnutím státního notářství o vyměření notářského poplatku z darování a usnesením odvolacího soudu, jímž bylo toto rozhodnutí potvrzeno, byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 146/1984 Sb., o notářských poplatcích, nastala-li skutečnost, která byla podle dřívějších předpisů předmětem notářského poplatku z dědictví, z darování, z převodu nebo přechodu nemovitosti nebo za úkony učiněné přede dnem účinnosti tohoto zákona, postupuje se podle dosavadních předpisů. Proto v projednávané věci správně státní notářství i odvolací soud vycházely při vyměření poplatku ze zákona č. 24/1964 Sb., o notářských poplatcích, který platil až do 31. 12. 1984.

Základem notářského poplatku z darování byla podle ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 24/1964 Sb. cena nabývaného majetku po srážce zjištěných dluhů, ceny jiných povinností a případné úplaty 1) .

Ustanovení čl. V. darovací smlouvy sice přímo nezavazovalo v daném případě nabyvatelku k plnění dluhu dárce vůči jeho věřiteli, avšak navazovalo na prohlášení spoluvlastníků včetně obdarované z 12. 9. 1984. Toto prohlášení však nemělo státní notářství k dispozici. Na základě tohoto právního úkonu obdarované vznikl závazek, jehož příčinná souvislost s darováním je zřejmá. Hodnota takového závazku je odvislá od výše nabývaného podílu na nemovitosti a je dána poměrem tohoto jejího podílu k výši dluhu existujícího ke dni přistoupení k dluhu.

Takto zjištěnou výši závazku obdarované mělo státní notářství považovat za cenu jiné povinnosti a mělo ji odečíst při výpočtu základu notářského poplatku z darování. Pro takový postup si však nezjednalo dostatek podkladů ve skutkovém zjištění (§ 4 odst. 1 not. ř.). Uvedené pochybení neodstranil ani odvolací soud.

Rozhodnutím státního notářství byl porušen zákon v ustanovení § 4 odst. 1 not. ř. v souvislosti s ustanovením § 17 odst. 1 dříve platného zákona č. 24/1964 Sb. a odvolacím soudem také v ustanovení § 219 o. s. ř.

Poznámky pod čarou:

1) Viz nyní § 18 zákonů č. 139/1984 Sb. a č. 146/1984 Sb.